

Standbeeld met gedenkplaat ter ere van dr. P.C.M. van de Velde bij het Bethesda-ziekenhuis in Hoogeveen

Geëxecuteerd vanwege principes

In het Historisch Nieuwsblad van december 2011 verscheen een indringend artikel over de rol van de Nederlandse overheid gedurende de Tweede Wereldoorlog. Onder de kop 'De Sicherheitsdienst had vrij spel', wordt uitgelegd dat er in ons land verhoudingsgewijs veel Joden (75%) werden afgevoerd en vermoord. In Frankrijk bedroeg dit percentage 25% en in België 40%. Nieuw onderzoek leert dat de onbeperkte handelingsvrijheid van de Sicherheitsdienst in ons land, een belangrijke factor was. Na de Februaristaking van 1941 besepte de bezetter dat gewelddadig optreden averechts zou werken. Men koos voor een andere tactiek, de administratieve aanpak. Via een uitgekende strategie van misleiding werd het bestuursapparaat beïnvloed. Ook andere factoren speelden een rol zoals de effectieve persoonsregistratie van Nederlandse Joden en de invoering van een kwalitatief hoogwaardig persoonsbewijs.

Ik ben tijdens mijn leven veel geconfronteerd met (ambtelijke) ethiek. Ambtenaren zijn belast met de uitvoering en handhaving van wetgeving en kunnen daarbij in conflict komen met hun principes. Onlangs was er

de maatschappelijke discussie rond weigerambtenaren en de uitzetting van uitgeprocedeerde asielzoekers. In algemene zin kan daaraan worden toegevoegd, dat veel burgers zich zorgen maken over een overheid die teveel macht opeist. Machtsconcentratie onder andere door de inzet van moderne identificatiesystemen, de massale koppeling van databestanden, nummeridentificatie en globalisering. Voor veel ambtenaren en anderen wordt het steeds moeilijker om de stem van het geweten te volgen. Dat dit grote gevolgen kan hebben, bewijst het voorbeeld van Piet van de Velde.

Herinneringsbord geplaatst na de executies in 1945 en het huidige monument bij Woeste Hoeve

Postuum eerbetoon

Op 8 februari 2010 vond in Hoogeveen bij het Bethesda-ziekenhuis een sobere maar indrukwekkende plechtigheid plaats. Piet van de Velde, tijdens de Tweede Wereldoorlog geneesheer-directeur van het ziekenhuis, werd postuum geëerd voor zijn verzetswerk. Er werd ook een standbeeld voor hem onthuld. Vanuit zijn christelijke geloofsovertuiging (Mat. 25:35-40) voelde hij zich betrokken bij het lot van de medemens in nood. Hij bezorgde veel Joden een veilig onderduikadres. Zijn ziekenhuis speelde daarbij een grote rol. Door ziekerapporten te figneren en rontgenfoto's te vervalsen, behoedde hij tientallen medeburgers voor deportatie. Van de Velde werd garresteerd bij het oprollen van een geheime zender. Samen met andere verzetsstrijders werd hij gefusilleerd bij de represailleterechtstelling op de Veluwe in maart 1945. In 1995 ontving hij postuum de Yad Vashem

onderscheiding. Bijna ieder jaar bezoek ik het indrukwekkende monument bij de Woeste Hoeve

http://www.4en5mei.nl/herinneren/oorlogsmonumenten/monumenten_zoeken/oorlogsmonument/1714

Bezinning

Het is voor mij **(J.S.)** een moment van rust en bezinning. Maar wel met de kanttekening, dat dankbaarheid voor het feit dat we in een rechtsstaat leven wordt overstemd door zorg over de richting waarin onze samenleving koerst.

